

FORANTIK

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

20

Foråret 2017

FORANTIK 20

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

Sølystvej 45, 7620 Lemvig.

Tlf . 31651541 E-mail: jens.erik@stigaard.net

Hjemmeside: www.antikhistorie.dk

Tryk: www.reklamika.dk

CVR Nummer 0033556462

Bankforbindelse: Sparekassen Vendsyssel Reg. 9070 konto 1625349725

Bestyrelse:

Kasserer: Henry Ammitzbøll, Lindevej 41, Asp, 7600 Struer
Tlf. 2479 7519 Mail: hammitz@gmail.com

Sekretær: Tove Husted Christensen, Svinget 8, 7500 Holstebro
Tlf. 2077 0408 Mail: tovehustedc@gmail.com

Redaktør: Lars Korshøj, Gl. Kirkevej 22, 7400 Herning.
Tlf. 9712 7328 og 6178 7003 Mail: b.l.korshoj@gmail.com

Carsten Bagger Nielsen, Strøget 37, 1-3, 7430 Ikast.
Tlf. 4046 6915 Mail: carsten.bagger@mvb.net

Kontaktperson Jens Erik Stigaard, Sølystvej 45, 7620 Lemvig
Tlf. 3165 1541 Mail: jens.erik@stigaard.net

Dorthe Hesselager, Kongevejen 15, Jegindø, 7790 Thyholm
Tlf. 50530337 Mail: dkh-o@mail.tele.dk

Antik-Historisk Selskab er oprettet maj 2006 på initiativ af en række antikvitetsinteresserede mennesker i Midt- og Vestjylland. I selskabets vedtægter er anført, at selskabets virkeområde primært er det midt- og vestjyske område, og "Selskabets formål er inden for sit geografiske virkeområde gennem foredrag og kurser samt ved kulturelle og debatskabende arrangementer inden for den folkeoplysende ramme at formidle viden og udveksle erfaringer omkring antikviteter og den kulturhistorie, der er knyttet til disse. Derudover afvikles der ekskursioner med samme formål".

Nye medlemmer optages i selskabet ved henvendelse til et af bestyrelsens medlemmer. Det årlige kontingent udgør kr. 200.- for et fuldt medlemskab. I forbindelse med et fuldt medlemskab kan også optages associerede medlemmer til halvt kontingent – Associerede medlemmer har ikke stemmeret på generalforsamlingen, men deltager på lige fod med andre i selskabets arrangementer.

FORANTIK: ISSN 1902-5467 (Papir-udgaven)

FORANTIK: ISSN 1902-5483 (Online-udgaven)

Indkaldelse til generalforsamling.

Der indkaldes hermed ifølge vedtægterne til ordinær generalforsamling i Antik-Historisk Selskab til afholdelse

tirsdag den 16. maj 2017 kl. 19.00 i

Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13, Holstebro.

Dagsorden vil være ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent og sekretær for generalforsamlingen.
2. Bestyrelsen aflægger beretning om selskabets virksomhed i det forløbne år.
3. Kassereren fremlægger det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag.
5. Fastsættelse af kontingent.
6. Valg til bestyrelsen.
 - På valg er i år 3 medlemmer:
 - Henry Ammitzbøll (modtager ikke genvalg)
 - Lars Korshøj
 - Tove Husted Christensen (modtager ikke genvalg)
 - De øvrige bestyrelsesmedlemmer, som ikke er på valg er:
 - Carsten Bagger Nielsen
 - Jens Erik Stigaard
 - Dorthe Hesselager
 - Valg af 2 suppleanter - på valg er:
 - Finn Hansen
 - Dorthe Husted
7. Valg af revisor og revisorsuppleant.
 - Anna-Lise Lisbjerg er p.t. revisor og
 - Asger Andersen er revisorsuppleant
8. Eventuelt

Nærmere information og tilmeldingsfrist kommer senere, men afsæt allerede nu aftenen.

Bestyrelsen

På jagt efter jagtflaskens hemmelighed.

Når man en sjælden gang er så heldig at komme hjem med et glas til samlingen, venter der flere glæder:

1. Glæden ved at holde glasset op i lyset og betragte dets form, farve, glans o.s.v.
2. Glæden ved at se sporene efter dygtige håndværkere: glasmageren og glassliberen.
3. Glæden ved at datere glasset og bestemme dets tilblivelsessted, historie og om muligt dets proveniens.

Den sidste glæde munder ofte ud i flere spørgsmål end svar, for glassene fra forskellige glasværker ligner hinanden, og sjældent ved man noget om dets tidligere ejer. Således også med mit ”årets fund”.

Jeg var så heldig at finde den første jagtflaske til min samling. Oven i købet en fin flaske med slibninger og navn (men desværre intet årstal).

Den første fornemmelse var, at flasken var lavet på Aalborg Glasværk. Det viste sig at være rigtigt, for i Jan Kocks bog: ”Glas og mennesker” om Aalborg Glasværk er der et billede af en næsten identisk flaske med samme slibning på forsiden . Dog med et andet navn.

På min flaske står der I. Hansen. Rundt om navnet er der en rosenranke med en nedhængende blomst og rosenknop. Over navnet er der to fugle. Flasken i bogen har en rocaille under navnet. Det har der ikke været plads til på min flaske. Det er der så til gengæld blevet på bagsiden. Og det er bagsiden, der gør flasken interessant.

På flasken i bogen er der en engel på bagsiden. På min flaske er der slebet et ret detaljeret billede af et damplokomotiv. Ved nærmere eftersyn med lup, opdagede jeg, at der stod J.F.J. på lokomotivet. Det gav et spor, der kunne forfølges på google.

J.F.J. lokomotiverne blev bygget af Canada Works, Birkenhead i England. Det første lokomotiv af denne type, A1, kom med skib til Århus den 27. juni 1862. Her blev det samlet af engelske montører. Og det kørte første gang den 3. september 1862, da jernbanen mellem Århus og Randers blev indviet (bl.a. med deltagelse af kong Frederik den 7. og grevinde Danner).

Senere samme år kom et par lokomotiver mere af samme type. Og i løbet af de næste 4 år kom i alt 20 lokomotiver til Jylland og Fyn. De var alle uden førerhus, men det blev der monteret mellem 1867 og 1870. Og de blev alle udrangeret (ophugget eller ombygget) før 1885. (Oplysningerne er fundet på www.jernbanen.dk).

Det vil altså være rimeligt at slutte, at billedet af lokomotivet er slebet engang mellem 1862 og 1884. Det passer også med at flasken i bogen er dateret til 1870'erne.

Men hvem er sliberen?

Jan Kock nævner, at flasken i bogen sandsynligvis er slebet af glassliberen Joseph Handjk fra Bøhmen. Han var én af de dygtigste af de ca. 15 glasslibere, man kender fra Aalborg Glasværk Han står på lønningslisten i årene omkring 1872 – 1881. Men lokomotivet på jagtflasken har ikke førerhus. Billedet må altså være fra før 1867, hvor

lokomotivet fik førerhus monteret. Så hvis Joseph Handjk har slebet glasset, må han have brugt et gammelt billede som forlæg.

Hvis dette ikke er tilfældet, må både flasken i bogen og min flaske være slebet af en anden glassliber inden 1867. Jeg hælder mest til det første, da slibningen på forsiden ligner de slibninger, man med sikkerhed kan henføre til Joseph Handjk. Men hvem er så I. eller J. Hansen? Det er nærliggende at tro, at det er en person med tilknytning til jernbanen mellem Århus og Frederikshavn. Han har sandsynligvis også tilhørt det bedre borgerskab. For en jagtflaske i den kvalitet har heller ikke dengang været billig. Men en søgning på nettet efter en sådan person gav intet resultat. Det havde der nok været større chancer for, hvis navnet havde været mere ualmindeligt.

Så jeg har nu en jagtflaske, der næsten med sikkerhed er lavet på Aalborg Glasværk og sandsynligvis er slebet af Joseph Handjk engang efter 1872, og som sikkert er givet til eller købt af en person med tilknytning til den nordøstjyske jernbane.

Mere ved jeg ikke. Men jeg har haft lejlighed til at få mere at vide om de første lokomotiver og jernbaner og om glasslibere – men indtil videre kun teorier om, hvem J. Hansen kunne være.

Jeg er altså ikke blevet meget klogere og står stadig med flere spørgsmål, end jeg begyndte med, men ”årets fund” er stadig et fint stykke glas med en fin slibning, og det er blevet én af perlerne i min glassamling

Asger Andersen

Kør-selv-aftentur den 16. august 2016.

Vi mødtes hos Nina Bernt Andersen i Resen, som i en lang årrække har samlet keramik fra Michael Andersen, Rønne. Da vejret var fint, havde Nina stillet mange keramikdele op på græsplænen, og hun fortalte meget vidende om de epoker, de forskellige serier var fremstillet i.

Derefter var vi indenfor i den gamle skole, hvor Nina viste rundt og fortalte om keramikken – der var vist Michael Andersen keramik i alle rum.

En dejlig oplevelse med en engageret fortæller.

Derefter kørte vi til Bente og Karl Meldgaard i Thyholm, som gennem mange år har samlet landbrugsredskaber. Der var meget at se på, og vi måtte mange gange have hjælp fra Bente og Karl for at opklare, hvad de forskellige redskaber har været brugt til.

Det var en stor oplevelse at se så mange forskellige redskaber samlet på et sted. Bente og Karl havde derefter dækket stort kaffebord, som vi nød sammen med udsigten over Limfjorden

Antik-Historisk Selskab indbyder til en aften om vintage, retro og antik boligindretning tirsdag den 14. marts 2017 kl. 19.00.

Thor Frederiksen driver butikken Popkorn, Østergade 12A, Holstebro, og han vil denne aften fortælle os om, hvad der er populært for tiden, hvad vi skal være opmærksomme på, når vi vil købe, hvordan han fastsætter priser osv.

Sted: Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13, 7500 Holstebro.

Pris med kaffe/te og brød: 60 kr.

Tilmelding senest **torsdag den 9. marts 2017** til Tove Husted, tlf. 20770408, mail tovehustedc@gmail.com

Carl Fabergé.

Jeg har igen været i Sct. Petersborg, og denne gang fik jeg lejlighed til at besøge Fabergé Museet. Det var en meget stor oplevelse, og jeg tog disse billeder. Kommer I i nærheden af Sct. Petersborg, kan jeg anbefale et besøg.
Carsten Bagger

Noget om Carl Fabergé (1846-1920):

Faderen Gustav F. åbnede juvelérforretning i Sct. Petersborg i 1842, men først med sønnen blev arbejderne verdensberømte.

Carl F. var en meget opfindsom og formående kunstner. Med teknisk perfektion udførte han smykker, cigaretetuier, de russiske prydpåskeæg og mange andre genstande. Han arbejdede med forskellige farver guld, brugte også platin og sølv og var aldeles suveræn, når det gjaldt anvendelse af emaille.

Han lavede også opsigtsvækkende arbejder i ædelsten – dyr, mennesker, planter osv. Også ure, vifter, krukke, vaser, testel, borde og meget andet skabte den meget alsidige Fabergé, hvis varer i dag hører til de mest efterspurgte og højest betalte kunstgenstande.

Keramikferie på Bornholm.

I april 2016 rejste Bodil og jeg på en uges keramikferie på Bornholm, og da det var en fantastisk god oplevelse, vil jeg fortælle lidt om, hvad vi så.

Først og fremmest var besøget på **Hjorths Fabrik**, som nu er en del af Bornholms Museum, en oplevelse. Fabrikken blev grundlagt i 1859 og flyttede i 1862 til den nuværende beliggenhed.

Gennem årene har der været skiftende produktion. Fra starten pyntegenstande og køkkenkeramik, fra 1870'erne kopi af antikke græske vaser og danske oldsager, fra 1880'erne sortbrændt teracotta, fra 1900, da turismen for alvor kom til Bornholm, souvenirs, fra 1913 til 1940 det gråbrune stentøj, vi kender så godt og fra 1927 og frem til 1960 apotekerkrummer, som blev anvendt på danske apoteker.

I 1930 kom den tjekkisk fødte billedhugger Gertrud Kudielka til fabrikken, og hun og fra 1950 andre kunstnere som Adam Fischer, Ursula Munch-Petersen og Jane Reumert har udført masser af design for fabrikken. Desuden har Hjorth-familien udført design for fabrikken, senest Ulla og Marie Hjorth.

Meget af fabrikken står uberørt fra produktionens ophør, således så vi ovnene, som dengang blev opvarmet med brænde, ligesom mange af produktions- og lagerlokaler står uberørte.

I en del af fabrikken arbejder der fortsat keramikere, og Marie Hjorth er stadig aktiv keramikker. De fremstillede emner kan købes i museumsbutikken.

Vi så også en god udstilling af mange af de emner, som fabrikken har fremstillet gennem årene. Personligt kan jeg slet ikke stå for Gertrud Kudielkas figurer, specielt med den rød-grønne lustreglasur

Michael Andersens butik og værksted kan også besøges. Butikken fungerer med en masse genbrug, herunder også noget af Michael Andersens keramik. Enkelte emner fremstilles fortsat, bl.a. en serie vaser, som er solgt gennem blomsterhandlere og Knud Basses Rosentornvase.

Da vi kom i snak med indehaveren, kom vi med op på 1. sal, hvor hun havde en stor samling ældre Michael Andersen keramik. Meget interessant.

Rundt omkring på øen, har mange keramikere værksted. En del af dem har enkelte emner udstillet i **Grønbechs Gård** i Hasle, og det er således et meget fint sted til at få lidt overblik over de mange keramikere. Et par stykker af dem fandt vi især spændende: Eva Brandts imponerende store krukker og vaser samt Simon Koefoeds tynde og gennemsigtige porcelæn.

I Grønbechs Gård er der skiftende udstillinger af kunsthåndværk, maleri, skulptur, grafik, foto og design.

Bornholms Kunstmuseum i Rø har en fantastisk beliggenhed med udsigt over havet, og i den permanente udstilling så vi gode værker af bornholmermalerne Edvard Weie, Niels Lergaard, Olaf Rude, Oluf Høst osv. På det tidspunkt var der en flot udstilling af Jais Nielsens skulpturer i stentøj, nogle i mandshøjde.

Vi var naturligvis også rundt i øens antik- og genbrugsbutikker, der som alle andre steder, var af meget svingende kvalitet. Vi fandt spændende ting hos Hanne Møller i Svaneke, hos Agremøllens Antik & Genbrug, Nyker og hos Østerlars Gamle Hotel.

Vi kan kun anbefale at bruge en uge eller mere på Bornholm, og vi er slet ikke færdig med at besøge øen. Bl.a. mangler vi glaspusterierne, ligesom de kulinariske muligheder også fortjener et gensyn.

Lars Korshøj

Kalender.

Søndag den 29. januar 2017	Hyggeeftermiddag i Holstebro Aktivitetscenter.
Tirsdag den 14. marts 2017	En aften om vintage, retro og antik boligindretning med Thor Frederiksen i Holstebro Aktivitetscenter.
Lørdag den 1. april 2017	Kør-selv-tur til Herning.
Tirsdag den 16. maj 2017	Generalforsamling i Holstebro Aktivitetscenter.
Lørdag den 9. september 2017	Busudflugt.
Tirsdag den 5. december 2017	Julearrangement

Antik-Historisk Selskab indbyder til kør-selv-tur til Herning lørdag den 1. april 2017.

Vi mødes kl. 10.00 hos **Maibom Antik og Genbrug, Saksøbingvej 3, Herning**, hvor der er mulighed for at gøre "en god handel". Se mere på www.maibom-antik-og-genbrug eller på Facebook.

Kl. 12.00 kører vi til **Bodil og Lars Korshøj, Gl. Kirkevej 22, Herning**, hvor vi spiser frokost.

Derefter viser og fortæller Bodil og Lars om nogle af de ting, de har samlet i en årrække: øjenbadeglas, hyacint- og tulipanglas, hinkesten, opalglas fra Fyns Glasværk, souvenirs fra Himmelbjerget og 1800-tals drikkeglas.

Vi håber på, at vi får nogle hyggelige timer sammen med masser af snak om emnerne.

Hvis vi bliver mange deltagere, må vi dele op i to hold, så en gruppe starter hos Maibom og en anden gruppe på Gl. Kirkevej.

Pris for 3 stk. smørrebrød, øl/vand og kaffe: 80 kr.

Tilmelding senest **onsdag den 29. marts 2017** til Jens Erik Stigaard, tlf. 31651541, mail jens.erik@stigaard.net